

คู่มือสำหรับนักศึกษา ประจำปี การศึกษา 2557

เรื่อง การขอผ่อนผันการเข้ารับการคัดเลือก
ราชการทหาร

กองประจำการตามพระราชบัญญัติรับราชการ
ทหาร พ.ศ. 2497

จัดทำโดย

นายสุนัย เลาวิลาศ

นักวิชาการศึกษา

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้- ชุมพร

คำนำ

ประชาชนชาวไทยโดยเฉพาะชายที่มีสัญชาติไทยต้องเข้ารับราชการทหารด้วยกันทุกคน แต่มีจำนวนมากที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่การรับราชการทหารในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การขึ้นทะเบียนทหารการรับหมายเกณฑ์ การเกณฑ์ทหาร รวมไปถึงการขอยกเว้นและการขอผ่อนผันในการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกต้องหรือได้รับคำชี้แจงในการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จนกระทั่งต้องถูกดำเนินคดีเป็นจำนวนมาก ในข้อหาหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกิน (ขึ้นทะเบียนทหาร) ไม่ไปรับหมายเรียก(หมายเกณฑ์), หรือไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือก (เกณฑ์ทหาร) และ อื่น ๆ เป็นเหตุให้ต้องเสียทั้งเวลาและทรัพย์สินในการต่อสู้คดี

ดังนั้นเพื่อให้ชายไทยซึ่งเป็น นักศึกษา ได้ทราบถึงหน้าที่และการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับราชการทหารได้ถูกต้อง งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพรจึงได้ทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น เพื่อชี้แจงเน้นย้ำ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรับราชการทหารให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง และมีจิตสำนึกที่ดี พร้อมทั้งจะอุทิศแรงกายแรงใจ เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อรับใช้ประเทศชาติด้วยความเต็มใจสมกับเป็นชายชาติทหารอย่าง

แท้จริง หวังว่าคู่มือ เรื่องการขอผ่อนผันการเข้ารับการศึกษา
ราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร
พ.ศ. 2497ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์แก่ท่านตามสมควร

จัดทำโดย

นายสุวินัย เลา

วิลาศ

สารบัญ

เรื่อง หน้า

1. ทหารเป็นหน้าที่ของชายไทย
1
2. การรับหมายเรียกหรือการรับหมายเกณฑ์
3
3. การตรวจเลือก
5

1) ความรู้เกี่ยวกับการเข้ารับราชการทหาร
5

2) การยกเว้นการเข้ารับราชการทหาร
1 1

3) ข้อควรจำ
1 6

4. การเรียกพล 18

5. การผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร ตาม พรบ.รับราชการ
ทหาร 20
พ.ศ. 2497

6. ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร
24

7. แบบคำร้องยื่นการผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร
26

8. ไชข้อข้องใจ ถาม – ตอบ
27

9. คำอธิบายศัพท์
31

10. บรรณานุกรม
33

ทหารเป็นหน้าที่ของชายไทย

ประเทศไทยตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ปกครองประเทศเป็นต้นมา กำหนดให้ชายไทยทุกคนต้องรับราชการทหารและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช ๒๕๕๐ ฉบับที่ใช้ในปัจจุบันยังกำหนดไว้ในหมวดที่ ๔ หน้าที่ของชายไทย มาตรา ๖๙ ซึ่งมีความว่า " บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากรช่วยเหลือราชการ รับการศึกษา อบรม ... ฯลฯ .. ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ " กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗ บัญญัติว่า "ชายที่มีสัญชาติเป็นไทย "และการได้มีสัญชาติไทยเป็นไปตามพระราชบัญญัติสัญชาติไทยตามกฎหมายมีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน พ.ศ. ๒๕๐๘

ดังนั้นหน้าที่ของชายไทยทุกคนต้องรับราชการทหาร พูดง่าย ๆ ว่า "ต้องไปเกณฑ์ทหาร" ซึ่งการรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารเป็นเรื่อง ที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี เพราะกองทัพไทยจะฝึกฝนผู้เข้ารับราชการทหารให้มีระเบียบวินัย ฝึกหัดวิชาชีพเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ อัน เป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมากแก่ทหารเกณฑ์ทุกคน ซึ่งปกติการเกณฑ์ทหารจะกระทำกันในช่วงเดือนเม.ย. ของทุกปี ปีละครั้ง และต้องเข้ารับราชการเป็นทหารเกณฑ์จำนวน ๒ ปี แต่มีข้อยกเว้นและผ่อนผันสำหรับผู้ที่ยื่นวิชารักษาดินแดน (ร.ต.) ในสมัยปัจจุบันเรียกว่านักศึกษาวิชาทหารซึ่งจบในระดับชั้นปีที่ 3 หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติรับราชการทหารและกฎกระทรวง ซึ่งจะกล่าวต่อไป

๑.หน้าที่ของชายไทยที่จะต้องเกี่ยวกับการรับราชการทหารมี
ดังนี้

๑.๑การลงบัญชีทหารกองเกิน (การขึ้นทะเบียน
ทหาร) ชายไทยเมื่ออายุย่างเข้า ๑๘ ปี (๑๗ปีบริบูรณ์) ให้ไปแสดงตน
เพื่อขึ้นทะเบียนทหารภายในปีพ.ศ.นั้น

๑.๒การรับหมายเรียก(การรับหมายเกณฑ์) ทหารกองเกิน
ทุกคนเมื่อมีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี (๒๐ปี บริบูรณ์) ใน พ.ศ.ใดต้องไป
แสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตน
ภายใน พ.ศ.นั้น

๑.๓ การเข้ารับการตรวจเลือก (การเข้าเกณฑ์ทหาร)ทหาร
กองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเกณฑ์ทหารตามวันเวลา
และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียก

๑.๔การเข้ารับการเรียกพลของทหารกองหนุน ทหารที่
ปลดจากกองประจำการโดยรับราชการในกองประจำการจนครบตามที่
กฎหมายกำหนดหรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตาม
กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารและได้ขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน เมื่อมีหมายเรียกพล (เพื่อ
ตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม)จะต้องไป
รายงานตัวเพื่อเข้ารับการฝึก หรือทบทวนวิชาทหาร ให้มีความรู้
ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2

๒.บุคคลที่จะได้สัญชาติไทย จะต้องเข้าหลักเกณฑ์อย่างใด
อย่างหนึ่งดังนี้

๒.๑ เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเกิดในหรือ
นอกราชอาณาจักรไทย

๒.๒ เกิดนอกราชอาณาจักรไทยโดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติ

ไทยแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือบิดาไม่มีสัญชาติ

๒.๓เกิดในราชอาณาจักรไทย (นอกจากผู้เกิดใน

ราชอาณาจักรไทยที่มีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว และขณะที่เกิดบิดามารดาเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางการทูตหรือพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และคนในครอบครัว ซึ่งเป็นญาติอยู่ในอุปการะหรือคนใช้ ซึ่งเดินทางมาอยู่กับบุคคลดังกล่าว)

๒.๔ผู้ที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย

๒.๕บุคคลที่ได้กลับคืนสัญชาติไทย ชายที่มีสัญชาติไทยเริ่มผูกพันกับกฎหมายรับราชการทหาร ตั้งแต่อายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรืออายุย่างเข้า๑๘ ปี ในวาระแรกที่ได้ขึ้นทะเบียนทหารที่อำเภอตามที่กฎหมายกำหนด

๓.การนับอายุ คนเกิดในวันใดเดือนใดก็ตามปีเดียวกัน เมื่อสิ้นปีนั้นอายุจะเท่ากันหมด คือ ๑ ปีบริบูรณ์และนับเป็นอายุย่าง ๒ ปี ด้วย เช่น คนเกิดวันที่ ๑ม.ค.๒๕๔๐ กับคนเกิดวันที่ ๓๑ ธ.ค.๒๕๔๐ เมื่อสิ้นปี ๒๕๔๐ และในวันที่ ๑ ม.ค.๒๕๔๑ให้นับอายุครบ ๑ ปีบริบูรณ์ และจะมีอายุย่าง ๒ ปี เท่ากัน เรื่อยไปจนถึงวันที่ ๓๑ธ.ค.๒๕๔๑ และเมื่อสิ้นปี ๒๕๔๑ แล้ว ในวันที่ ๑ ม.ค.๒๕๔๒ ให้นับอายุครบ ๒ปีบริบูรณ์ และจะมีอายุย่าง ๓ ปี ด้วยให้นับเช่นนี้ไปเรื่อย ๆตามที่ต้องการ การจะทราบว่าอายุปัจจุบันเท่าไรให้เอา พ.ศ.ปัจจุบันตั้งลบด้วยพ.ศ.เกิด เช่น คนเกิด พ.ศ.๒๕๒๔ จะมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือย่างเข้า ๑๘ ปีตลอดปี ๒๕๔๑ คือ อายุครบและอายุย่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค.๔๑ - วันที่ ๓๑ธ.ค.๔๑

การรับหมายเรียกหรือการรับหมายเกณฑ์

ทหารกองเกินทุกคนเมื่อมีอายุย่างเข้า ๒๑ (อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์) ในพ.ศ. ใดต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็น ภูมิลำเนาทหารของตน ภายในพ.ศ. นั้น เช่น ตัวอย่างทหารกองเกินเกิด พ.ศ.๒๕๒๑ ให้ไปแสดงตนรับหมายเกณฑ์ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ในเวลาราชการ เมื่อรับหมาย เกณฑ์แล้วจะต้องไปรับการตรวจเลือก (เกณฑ์) ในเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเกณฑ์ หากไม่ไป จะถูกดำเนินคดีฐานหลีกเลี่ยง兵役ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกิน ๓ ปี

๑.การออกหมายเกณฑ์ หมายเกณฑ์นายอำเภอจะออก เฉพาะผู้ที่ได้ลงบัญชีเป็นทหารกองเกินแล้วคือ

๑.๑ ผู้ที่มีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ

๑.๒ ผู้ที่มีอายุ ๒๒-๒๙ ปีบริบูรณ์ซึ่งต้องไม่เคยเข้าตรวจ เลือก(เกณฑ์ทหาร) หรือเป็นคนหลีกเลี่ยงไม่มารับการเกณฑ์ในปีก่อน ๆ(ศาลตัดสินลงโทษแล้ว) หรือพ้นจากฐานะการยกเว้นหรือผ่อนผัน หรือได้รับการผ่อนผันเนื่องจากเป็นนิสิต นักศึกษา นักเรียนหรือผู้ที่ จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือบุตรหรือคณะกรรมการตรวจ เลือกมีความเห็นว่าป่วยรักษาไม่หายภายใน ๓๐ วันในปีที่ผ่านมา

๒.การรับหมายเกณฑ์แทน ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับ

หมายเรียกตนเองได้ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปรับ
หมายเกณฑ์แทนถ้าไม่มีให้ถือว่า ผู้นั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนการรับแทน
จะต้องเป็นกรณีใกล้วันหมดเขตรับหมายเกณฑ์(ประมาณเดือน
ธันวาคม)โดยมีความจำเป็น ดังนี้

๒.๑ ป่วย

๒.๒ ไปอยู่ต่างประเทศยังไม่มีกำหนดกลับหรือมีกำหนด
กลับแต่วันที่จะกลับนั้นเลยกำหนดเวลาการรับหมายเกณฑ์แล้ว

๒.๓ ไปศึกษาต่างท้องที่ไม่สามารถจะกลับไปได้เพราะติด
การสอบไล่

การที่จะให้รับหมายเกณฑ์แทนหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของ
นายอำเภอการรับหมายเกณฑ์แทนจะต้องมีหนังสือมอบหมายหรือมอบ
ฉันทะของทหารกองเกินผู้นั้นถึงนายอำเภอโดยผู้รับแทนนำมาแสดง
แล้วให้สัสดีอำเภอลงทะเบียนรับหนังสือและให้ทางอำเภอทำการ
สอบสวนปากคำผู้รับแทนนั้นไว้เป็นหลักฐานซึ่งผู้รับแทนจะต้องให้คำ
รับรองในการสอบสวนว่าจะมอบหมายเกณฑ์ที่รับไปนั้นนำไปมอบ
ให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้นพร้อมกับแจ้งวันเวลาและสถานที่เกณฑ์ทหาร
ให้ทราบแล้วเสนอนายอำเภอ ขออนุมัติก่อนมอบหมายเกณฑ์ให้รับไป
ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ ทหารกองเกินผู้นั้นอ้างว่าไม่ได้รับหมายเกณฑ์
ในกรณีที่หลีกเลี่ยงขัดขืน ไม่ไปเข้ารับการเกณฑ์ทหาร

4

๓. การจัดทำประกาศ ในเดือนตุลาคมทุกปีทางอำเภอจะ
จัดทำประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ใน พ.ศ. นั้นไป
แสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่ อำเภอ ประกาศเช่นว่านี้จะปิดไว้ ณ ที่ว่า
การอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านและที่เปิดเผยตามชุมชน
ในท้องที่นั้น กับนายอำเภอจะส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไป
แจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วยถ้าผู้ใดไม่ไปรับหมายเกณฑ์
ตามกำหนดจะถูกดำเนินคดีอาญาฐานหลีกเลี่ยงขัดขืนมีความผิดต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทหรือทั้ง
จำทั้งปรับแต่ถ้าทางอำเภอได้ส่งรายชื่อไปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตาม

จับกุมตัวมาดำเนินคดีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การตรวจเลือก

ความรู้เกี่ยวกับการเข้ารับราชการทหาร

"บุคคลซึ่งจะเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นต้องมีขนาดรอบตัว ตั้งแต่เจ็ดสิบหกเซนติเมตรขึ้นไป (76 ซม.ขึ้นไป) ในเวลาหายใจ ออกและสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรสี่สิบเซนติเมตรขึ้นไป (1.40 ซม.ขึ้นไป) ถ้าขนาดสูงหรือขนาดรอบตัวอย่างใดอย่างหนึ่งต่ำกว่ากำหนดนี้ให้ถือว่าเป็นคนไม่ได้ขนาดจะส่งเข้ากองประจำการไม่ได้"

การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ หรือที่รู้จักกันดีคือการเกณฑ์ทหารนั้นตามปกติกระทรวงกลาโหมได้ กำหนดไว้ในเดือนเมษายน(วันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ของ ทุกปี)ดังนั้นทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเข้ารับ การตรวจเลือกตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดในหมายเรียก ทั้งนี้ โดย นำหลักฐานต่างๆ ได้แก่ใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด.๙), หมายเรียก(แบบ สด.๓๕.) ,บัตรประจำตัวประชาชน, ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานทางการศึกษาไปแสดงด้วยหากทหารกองเกินผู้ใดไม่ไป ถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน๓ปี และใน วันตรวจเลือกนั้น ผู้เข้ารับการตรวจเลือกทุกคนจะได้รับใบรับรองผล การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ(แบบ สด.๔๓)หรือที่รู้จักกันคือ ใบผ่านการเกณฑ์ทหารนั่นเอง

ก่อนที่จะทราบถึงวิธีการในตรวจเลือกควรจะได้ทำความเข้าใจ ว่าในวันตรวจมีใครบ้างเป็นเจ้าหน้าที่ทำการตรวจเลือกและมีหน้าที่ อะไรบ้างบ้างเสียก่อน สำหรับในวันตรวจเลือกนั้นจะมีคณะกรรมการ ตรวจเลือกซึ่งมีหน้าที่ทำการตรวจเลือกให้เป็นไปอย่างยุติธรรม

๑. คณะกรรมการตรวจเลือกประกอบด้วย

๑.๑ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าพันโทหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการมีหน้าที่อำนวยความสะดวกการตรวจเลือกให้ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่เป็นปัญหา ในทางปฏิบัติเมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกไม่อาจตกลงกันโดยเสียง

ข้างมากได้กับมีหน้าที่ตรวจสอบการปล่อยตัวทหารกองเกินพร้อมมอบใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ(แบบสด.๔๓)

๑.๒ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคนเป็นกรรมการมีหน้าที่ดังนี้

๑.๒.๑ กรรมการนายทหารสัญญาบัตร (คนที่ ๑) มีหน้าที่เรียกชื่อทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกมาตรวจเลือกจัดดูแลทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้ว ให้อยู่รวมเป็นจำพวกป้องกันมิให้ทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้วปะปนกับทหารกองเกินซึ่งยังมิได้ตรวจเลือกและรับทหารกองเกินซึ่ง

6

คณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เข้าประจำการเพื่อนำตัวไปขึ้นทะเบียนหรือนำตัวส่งนายอำเภอเพื่อออกหมายนัดเข้ารับราชการทหาร

๑.๒.๒ กรรมการนายทหารสัญญาบัตร (คนที่ ๒) มีหน้าที่วัดขนาดเก็บยอดเป็นจำพวกตรวจสอบสลากควบคุมการทำสลากและอ่านสลากในระหว่างการจัดสลาก

๑.๓ สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคนซึ่งมิได้ประจำอยู่ในท้องที่ตรวจเลือกนั้นเป็นกรรมการมีหน้าที่บันทึกผลการตรวจเลือกในบัญชีเรียกฯ(แบบ สด.๑๖)รับเรื่องราวร้องขอในเหตุต่าง ๆ ซึ่งนายอำเภอได้สอบสวนแล้ว เตรียมทำสลากบันทึกผลการจับสลากขึ้นทะเบียน และทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ

๑.๔ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น๑ สาขาเวชกรรมหนึ่งคนหรือหลายคนเป็นกรรมการมีหน้าที่ตรวจร่างกายผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจเลือกและออกใบสำคัญให้แก่คนจำพวกที่๓ และคนจำพวกที่ ๔ รวมทั้งควบคุมการจัดสลากเมื่อได้ทราบถึงว่าใครเป็นเจ้าหน้าที่ในการตรวจเลือก และมีหน้าที่อย่างใดแล้วต่อไปจะได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนในการตรวจเลือกต่อไป

๒. ขั้นตอนการตรวจเลือกในการเลือกนั้น จะแบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ ขั้นตอนที่หนึ่ง เมื่อทหารกองเกินมาณสถานที่ตรวจเลือก ให้เข้าแถวรวมอยู่ตามป้ายตำบลที่ปักไว้ครั้นถึงเวลา ๐๗.๐๐น.จะมีพิธี เชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาโดยประธานกรรมการนำคณะกรรมการตรวจ เลือกและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมาเข้าแถว ณ หลังเสาธงจัดให้มีเจ้าหน้าที่ เชิญธงชาติเมื่อธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาแล้วประธานกรรมการจะกล่าวถึง ความสำคัญในการเข้ารับราชการทหารเพื่อชี้แจงให้ทหารกองเกินได้ ตระหนักถึงความสำคัญในการรับราชการทหารเพื่อชี้แจงให้ทหาร กองเกินได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการรับราชการทหารพลเสียหา ยในการหลีกเลี่ยงขัดขืนต่อจากนั้นกรรมการสัสดีจังหวัดจะชี้แจงวิธี ปฏิบัติในการร้องขอเข้ากองประจำการ(สมัคร)รวมทั้งการยกเว้นผ่อน ผันตลอดจนการขอสิทธิลดวันรับราชการและเหตุต่างๆ ที่ควรทราบ ต่อจากนั้นจะเริ่มทำการตรวจเลือก ดังนี้

๒.๑.๑เจ้าหน้าที่โต๊ะที่ ๑มีหน้าที่เรียกชื่อตรวจบัตร ประจำตัวประชาชนและหมายเรียกเพื่อมิให้เปลี่ยนตัวและผิดคน

๒.๑.๒เจ้าหน้าที่โต๊ะที่ ๒มีหน้าที่ตรวจร่างกายและแบ่ง คนเป็นจำพวกกล่าวคือเมื่อตรวจร่างกายแล้วจะแบ่งคนออกเป็น ๔ จำพวก คือ

๒.๑.๒.๑ จำพวกที่ ๑ ได้แก่คนซึ่งร่างกายสมบูรณ์ ดีไม่มีอวัยวะพิการหรือผิดส่วนแต่อย่างใด

๒.๑.๒.๒จำพวกที่ ๒ได้แต่ คนซึ่งมีร่างกายที่เห็น ได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑แต่ไม่ถึงกับทุพพลภาพตาม กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๑๗)ออกตามความในพระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ เช่น ตาเหลือช่องหูมีหนองเรื้อรังและทั้ง แก้วหูทะลอก

7

พอก มือหรือแขนลีบหรือบิดเก ไล่เลื่อนลง ฯลฯ

๒.๑.๒.๓ จำพวกที่ ๓ ได้แก่คนซึ่งมีร่างกายยังไม่ แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้เพราะป่วย ซึ่งจะ บำบัดให้หายไม่ได้ภายในกำหนด ๓๐ วัน กรณีนี้ให้เรียกมาตรวจเลือก ในคราวถัดไปเมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกได้ตรวจเลือกแล้วยังคงเป็น

คนจำพวกที่ ๓ อยู่รวม ๓ ครั้ง ให้นำคนเรียก (การนับครั้งจะนับครั้งให้ เฉพาะที่ได้ตัวมาตรวจเลือกถ้าตัวไม่มาตรวจเลือกไม่นับครั้งให้)

๒.๑.๒.๔ จำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เช่น ต้อหินหูหนวกทั้งสองข้างลิ้นหัวใจพิการ หืด เบาหวาน ภาวะทนต์ โรคจิต ไข้ คนเผือก ฯลฯ (ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ตามกฎหมาย) เมื่อตรวจร่างกายกำหนดคนเป็นจำพวกแล้วคนจำพวกที่ ๑ เจ้าหน้าที่จะนำตัวไปยังโต๊ะที่ ๓ เพื่อทำการวัดขนาดส่วนคน จำพวกที่ ๒, ๓ และ ๔ ให้ไปรอที่โต๊ะที่ ๓ เพื่อทำการวัดขนาดส่วนคน จำพวกที่ ๒, ๓ และ ๔ ให้ไปรอที่โต๊ะประธานกรรมการเพื่อตรวจสอบ ปล่อยตัว

๒.๑.๓ เจ้าหน้าที่โต๊ะที่ ๓ มีหน้าที่ วัดขนาด โดยกระทำ ดังนี้ให้ผู้ที่เข้ารับการตรวจเลือกยืนตั้งตัวตรงสั้นเท้าชิดกันขนาดสูงให้ วัดตั้งแต่ตรงสั้นเท้าจนสุดศีรษะขนาดรอบตัวให้คล้องแถบเมตรรอยตัว ให้ริมล่างของแถบได้ระดับราวนมโดยรอบวัดเมื่อหายใจออกเต็มที่ หนึ่งครั้งและหายใจเข้าเต็มที่หนึ่งครั้ง เมื่อวัดขนาดแล้วจะแบ่งทหาร กองเกินเป็น ๓ กลุ่มดังนี้

๒.๑.๓.๑ กลุ่มที่ ๑ เรียกว่าคนได้ขนาดคือ มีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๖๐ เซนติเมตร ขึ้นไป และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป

๒.๑.๓.๒ กลุ่มที่ ๒ เรียกว่า คนขนาดถัดรอง คือ มีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๕๙ เซนติเมตร ลงมาถึง ๑ เมตร ๔๖

เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป คนขนาด ถัดรองนี้หากมีขนาดสูงกว่าและได้ขนาดพอ (คนได้ขนาด)

คณะกรรมการตรวจเลือกจะคัดออก ปล่อยตัวไปโดยไม่ต้องจับสลาก

๒.๑.๓.๓ กลุ่มที่ ๓ เรียกว่า คนไม่ได้ขนาดคือ มีขนาดสูงไม่ถึง ๑ เมตร ๔๖ เซนติเมตรหรือขนาดรอบตัวไม่ถึง ๗๖ เซนติเมตรอย่างใดอย่างหนึ่ง คนไม่ได้ขนาดนี้คณะกรรมการตรวจ

เลือกจะคัดออกปล่อยตัวไปโดยไม่ต้องจับสลากแต่อย่างใด เมื่อได้วัดขนาดและแบ่งคนเป็นกลุ่มต่างๆแล้ว ต่อไปก็จะเป็นวิธีการคัดเลือกผู้ที่จะต้องจับสลาก(แดง- เป็นทหาร , ดำ -ปล่อย)ต่อไป วิธีคัดเลือกนั้นผู้ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะส่งเข้าเป็นทหารได้คือคนจำพวกที่ ๑ , คนจำพวกที่ ๒ และคนผ่อนผัน ที่มีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๔๖ เซนติเมตรและมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตร ขึ้นไปโดยมีวิธีคัดเลือกดังนี้

ก.เลือกจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๖๐ เซนติเมตรขึ้นไปก่อนถ้ามีจำนวนมากกว่าที่ทางราชการต้องการก็ให้จับสลาก

8

ข. ถ้าคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๖๐ เซนติเมตร ขึ้นไปมีไม่พอกับจำนวนที่ทางราชการต้องการก็ให้เลือกคนที่มีขนาดสูงถัดรองลงมา (๑๕๙ ซม., ๑๕๘ ซม.)ตามลำดับจนพอกับจำนวนที่ต้องการ

ค.ถ้าคนจำพวกที่ ๑ (คนที่มีขนาดสูง ๑ เมตร ๖๐ เซนติเมตร ขึ้นไปและคนขนาดถัดรอง)มีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการก็ให้เลือกคนจำพวกที่ ๒ ถ้ายังไม่พอก็ให้เลือกจากคนที่จะได้รับการผ่อนผัน

๒.๑.๔ โต๊ะประธานกรรมการ มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องปล่อยตัวคนจำพวกที่ ๔ , ๓ คนไม่ได้ขนาด , คนผ่อนผัน , คนจำพวกที่ ๒ คนขนาดถัดรอง (ถ้ามีคนได้ขนาดพอ)และคนได้ขนาด (กรณีที่มีคนร้องขอหรือสมัครเป็นทหารพอกับจำนวนที่ต้องการแล้วไม่ต้องจับสลาก)พร้อมกับมอบใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ(แบบสด.๔๓ ให้รับไปในวันตรวจเลือก)

๒.๒ ขั้นตอนที่สองซึ่งได้แก่การจับสลากซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในขั้นตอนนี้เจ้าหน้าที่จะเรียกชื่อจำพวกที่ ๑ ซึ่งอยู่ในข่ายที่

จะต้องจับสลาก(คัดเลือกแล้ว) มารวมเป็นตำบล ๆ เพื่อดำเนินการจับ
สลากโดยมีสลากสีแดงและสลากสีดำรวมกันเท่ากับคนที่ต้องจับสลาก
สลากสีแดงให้มีเท่ากับจำนวนคนที่ต้องส่งเข้ากองประจำการโดยหักคน
หลักเลี้ยงขัดขึ้นและคนร้องขอเข้ากองประจำการ(สมัคร) ออกนอกนั้น
เหลือเป็นสลากสีดำ การที่จะกำหนดให้ตำบลใดจับสลากก่อนหลังนั้น
จะกระทำโดยวิธีให้ผู้แทนของแต่ละตำบลซึ่งอาจจะเป็นกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน เทศมนตรีหรือผู้แทนทหารกองเกินของตำบลนั้น ๆ มาจัด
สลากผู้ที่จับสลากตำบลประธานกรรมการ ตรวจสอบเลือกจะมอบใบรับรองผล
การตรวจเลือกฯ (แบบ สด.๔๓) ให้รับไปในวันตรวจเลือกและปล่อยตัว
ไปผู้ที่จับสลากแดงประธานกรรมการตรวจสอบเลือกจะมอบใบรับรองผล
การตรวจเลือกฯ (แบบ สด.๔๓) ให้รับไปในวันตรวจเลือกและนำตัวรับ
ราชการทหาร

(แบบ สด.๔๐) จากเจ้าหน้าที่ของอำเภอเพื่อให้ไปรายงานตัวเข้ารับ
ราชการกองประจำการตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอต่อไป

๒.๓ สำหรับผู้ที่จับสลากแดงโดยปกติจะต้องเป็นทหารมี
กำหนด๒ปีแต่ถ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษแล้วกฎหมายยังเปิดโอกาสให้
สิทธิในการลดวันรับราชการได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔(พ.ศ.
๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.
๒๔๙๗ ทั้งนี้การขอสิทธิลดวันรับ

ราชการทหารต้องนำหลักฐานแสดงคุณสมบัติพิเศษไปยื่นต่อ

คณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกโดยทำคำร้องไว้ พร้อมทั้ง
ขอใบรับหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ด้วยผู้ที่อยู่ในกองประจำการน้อย

กว่า ๒ปี ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติรับราชการทหารพ.ศ.๒๔๙๗ ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหาร
ชั้นปีที่๓ ขึ้นไปให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหาร
กองหนุนประเภทที่๑โดยมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการแต่
อย่างไร

ตารางที่ 1 ผู้มีคุณสมบัติพิเศษแล้วกฎหมายยังเปิดโอกาสให้สิทธิในการลดวันรับราชการได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔(พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๓

ประเภท	ร้องขอ ฯ (สมัคร)	ไม่ร้องขอ ฯ (จับได้ใบแดง)
ข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร	๖ เดือน	๑ ปี
ข้าราชการตุลาการ	๖ เดือน	๑ ปี
ดาโต๊ะยุติธรรม	๖ เดือน	๑ ปี
ข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งเป็นข้าราชการธุรการ	๑ ปี	๑ ปี
และรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	๖ เดือน	๑ ปี
ข้าราชการอัยการ	๖ เดือน	๑ ปี
ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับเงินเดือนประจำ	๑ ปี	๑ ปี
ตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	๖ เดือน	๑ ปี
พนักงานเทศบาลซึ่งรับเงินเดือนประจำ	๑ ปี	๑ ปี
ตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	๖ เดือน	๑ ปี
ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ	๑ ปี	๑ ปี
ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้น	๑ ปี	๑ ปี
อุดมศึกษา(ปวท.,ปวส.,อนุ ฯ , ฯลฯ)	๖ เดือน	๑ ปี
ผู้สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ หรือผู้ซึ่ง	๑ ปี	๑ ปี
กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทย	๑ ปี	๑ ปี

ฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่า		
ชั้นที่กล่าวนั้น (ม.๘, ม.ศ.๕, ม.๖, ปวช., ฯลฯ)	๑ ปี	๒ ปี
ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑	๑ ปี	๑ ปี ๖ เดือน
ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒	๖ เดือน	๑ ปี

10

๒.๔ คณะกรรมการชั้นสูง

อนึ่งผู้ที่ถูกกำหนดให้เป็นทหาร (จับได้ใบแดง)เห็นว่า คณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรมให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นแต่ถ้าถึงกำหนดที่จะต้องไปเป็นทหารกองประจำการก็ให้เข้าเป็นทหารก่อนจนกว่าจะได้รับคำตัดสิน (คณะกรรมการชั้นสูงประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคนเป็นประธาน, เจ้าหน้าที่สัสดีซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า สัสดีจังหวัดหนึ่งคนและข้าราชการอื่นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า หัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าหนึ่งคนเป็นกรรมการ)

การยกเว้น

โดยปกติแล้วชายที่มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุ ๒๑ปีบริบูรณ์ในปีใดจะต้องไปเกณฑ์ทหารทุกคนแต่กฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้สิทธิแก่บุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้น ไม่ต้องเกณฑ์ทหารเช่นบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ โดยมีรายละเอียดสรุปพอเป็นสังเขปดังนี้

๑.ยกเว้นให้ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม (มาตรา ๑๓)
ได้แก่

๑.๑พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็นเปรียญและนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์ (ถ้าได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้วให้จำหน่ายออกจากบัญชีทหาร)แต่ถ้าลาสิกขาให้

แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการประจำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ลาสิกขา หากแจ้งเกินกำหนดนี้จะถูกดำเนินคดีต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือทั้ง จำทั้งปรับและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ก็ต้องไปเข้ารับการตรวจ เลือกด้วย

๑.๒ คนพิการทุพพลภาพซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้ตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ.๒๕๓๗)ออกตามความใน พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๗ เช่น ต้อหินหูหนวกทั้ง สองข้างสิ้นหัวใจพิการ หืด เบาหวาน โรคลจิต ไข้ คนเฝือก ฯลฯบุคคล ประเภทนี้ต้องไปรับหมายเรียก ฯ ตามกำหนดและเข้ารับการตรวจเลือก ตามกฎหมายเรียกฯ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกเห็นว่ามีอาการโรค ตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวงจริงจะปลดเป็นพ้นราชการทหาร ประเภทที่ ๒และทางจังหวัดจะออกใบสำคัญให้ไว้เป็น หลักฐาน

๑.๓ บุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบาง ท้องที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๘) ออกตาม ความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๗ บุคคลประเภทนี้ ได้แก่ชนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบางพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่รู้หนังสือ ภาษาไทยอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีก็ แตกต่างกันด้วยดังนั้นทางราชการจึงไม่ประสงค์ที่จะให้บุคคลประเภท นี้เป็นทหาร เช่น ชนชาวกระเหรี่ยงบ้านแม่สอด หมู่ที่ ๔ ตำบลคลอง ลาน อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ฯลฯ

๒. ยกเว้นให้เฉพาะในยามปกติเท่านั้น (มาตรา ๑๔)ได้แก่

๒.๑ พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่ง นิกายจีนหรือญวนซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง (ให้นำหลักฐานการสำเร็จนักธรรมไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่สี่สดีอำเภอ หรือคณะกรรมการตรวจเลือกเพื่อดำเนินการยกเว้นให้ กรณีนี้ควรจะ ทำก่อนวันตรวจเลือกเพื่อดำเนินการยกเว้นให้กรณีนี้ควรจะทำการก่อนวัน ตรวจเลือกเพื่อที่จะได้ไม่ต้องไปในตรวจเลือกจะเป็นการสะดวกกว่า)แต่ ประจำอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ลาสิกขาหากแจ้งเกินกำหนดนี้ จะถูกดำเนินคดี ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกิน สองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าอายุไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ก็ต้องไป

เข้ารับการตรวจเลือกด้วย

12

๒.๒ นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้ (กรณีนี้ให้ไปติดต่อขอยกเว้นก่อนนายอำเภอท้องที่ ซึ่งสุเหร่า อาราม หรือสำนักตั้งอยู่เพื่อตรวจสอบหลักฐานเมื่อเห็นว่าถูกต้องจะดำเนินการ ยกเว้นให้แต่เมื่อพ้นจากฐานะประจำในกิจของศาสนาให้แจ้งด้วยตนเองก่อนนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่พ้นจากฐานะเช่นนั้นหากแจ้งเกินกำหนดจะถูกดำเนินการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปี บริบูรณ์ก็ต้องไปเข้ารับการ ตรวจเลือกด้วย

๒.๓ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตร ที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร(นศท.)และนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม (กรณีนี้เจ้าตัวต้องประสานกับสถาบันการศึกษาเพื่อดำเนินการของ ยกเว้น)ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่๓ ขึ้นไปให้ขึ้นทะเบียนกอง ประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่๑โดยมีต้องเข้ารับ ราชการในกองประจำการแต่อย่างใด

๒.๔ ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่ อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวงกรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวงและผู้ว่าราชการจังหวัดออก ใบสำคัญให้ไว้(เจ้าตัวจะต้องประสานกับส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อ ดำเนินการขอยกเว้นให้)

๒.๕ นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวง คมนาคม (เจ้าตัวจะต้องประสานกับศูนย์ฝึกฯ เพื่อดำเนินการขอยกเว้น ให้)

๒.๖ บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติและบุคคล ซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหลายครั้งรวมกัน ตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกัน (กรณีนี้ให้นำ

หลักฐานการแปลงสัญชาติหรือหลักฐานการต้องโทษไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอเพื่อดำเนินการขอยกเว้นให้)

นอกจากทางราชการจะยกเว้นให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปเข้ารับราชการเกณฑ์ทหารแล้วยังผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

๑. ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปตรวจเลือกเป็นการผ่อนผันให้เฉพาะคราว (มาตรา๒๓) ได้แก่

๑.๑ ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

๑.๒ ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานอื่นใดในระหว่างที่มีการรบหรือการสงครามอันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

13

๑.๓ บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

กรณีตามข้อ ๑.๑, ๑.๒, และ ๑.๓ เจ้าตัวที่ถูกเรียกจะต้องนำหมายเรียก ขราชงานส่วนราชการต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อส่งรายชื่อพร้อมหลักฐานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาทหารซึ่งจะได้สั่งผ่อนผันให้ตามระเบียบ

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจในการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

๑.๔ นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

๑.๔.๑ ถ้าเป็นทุนของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการใดโดยอยู่ในความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนไทย

ของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศนั้น ๆ สำนักงาน ก.พ.จะเป็นผู้ดำเนินการผ่อนผันต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลาเนาทหารให้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร(แบบสด.๔๑) ให้ไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขว่า "ถ้าต้องออกจากการศึกษาจากต่างประเทศมาถึงประเทศไทยก่อนกำหนด หรือ ก.พ.ได้ขอถอนการผ่อนผัน การผ่อนผันเป็นอันยุติ"กรณีนี้เจ้าตัวจะต้องแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอภูมิลาเนาทหารและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ปีบริบูรณ์จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกด้วย

๑.๔.๒ ถ้าเป็นทุนส่วนตัว ต้องให้บิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครองยื่นคำร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอภูมิลาเนาทหาร (อำเภอที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว)พร้อมด้วยหลักฐาน ดังนี้

๑.๔.๒.๑ หนังสือรับรองของสำนักศึกษา(ระบุว่าไปศึกษาวิชาอะไรหลักสูตรกี่ปีให้แปลเป็นภาษาไทยกำกับ ลงชื่อตำแหน่งผู้แปลด้วย)

๑.๔.๒.๒ หนังสือรับรองของสถานทูตหรือสถานกงสุล หรือผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศนั้น ๆ

๑.๔.๒.๓ สำเนาใบสำคัญ (แบบ สด.๙)

๑.๔.๒.๔ หมายเรียก ฯ (แบบ สด.๓๕) ถ้ามี

๑.๔.๒.๕ สำเนาทะเบียนบ้าน

เมื่อทางอำเภอสอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการผ่อนผันก็จะดำเนินการให้โดยส่งหลักฐานไปยังจังหวัดเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ ก็จะออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร (แบบสด.๔๑) ให้ไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขว่า "ถ้าต้องออกจากการศึกษาจากต่างประเทศ มาถึงประเทศไทยก่อนกำหนดการผ่อนผันเป็นอันยุติ"กรณีนี้เจ้าตัวจะต้องแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอภูมิลาเนาทหารและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกด้วย

๑.๕ เกิดเหตุสุดวิสัยกรณีนี้ไม่มีการผ่อนผันล่วงหน้าแต่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยแม่จะได้ระมัดระวังแล้วก็หลีกเลี่ยงไม่ได้เช่น ทหารกองเกินเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือกประสพอุบัติเหตุรถคว่ำหรือเรือล่มระหว่างเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือกไม่ได้แบบนี้ ก็ไม่ถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจนแต่การที่จะทราบว่า เป็นเหตุสุดวิสัยหรือไม่นั้นจะทราบได้ต่อเมื่อทางอำเภอได้ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว

๑.๖ ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น ซึ่งต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือ อายุ๒๒-๒๙ปีบริบูรณ์ถ้าได้รับหมายเรียกและไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทันเมื่อนายอำเภอนั้นสอบสวนได้ความจริงก็จะรับเข้าตรวจเลือกตามระเบียบ

๑.๗ ป่วยไม่สามารถเข้ารับการตรวจเลือกได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกกรณีนี้ต้องนำไปรับรองแพทย์ไปแสดงด้วย และเมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้วทางอำเภอจะเรียกตัวผู้ไปแจ้งสอบสวน และสอบสวนตัวผู้ป่วยด้วยหากป่วยจริงก็ไม่ถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจนทางอำเภอจะมอบหมายเรียกให้มาเข้ารับการตรวจเลือกในปีถัดไป

๒. ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทในกรณีที่มีคนพอ (มาตรา ๒๙) ได้แก่

๒.๑บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพหรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกันคงผ่อนผันให้คนเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือกถ้าบิดาหรือมารดาไม่สามารถจะเลือกได้ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาผ่อนผันให้หนึ่งคน

๒.๒บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพและบุคคลที่จำเป็นต้องหา

เลี้ยงชีพหรือน้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตายทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่น้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

การผ่อนผันตามข้อ ๒.๑ และ ๒.๒จะต้องร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอท้องที่ก่อนวันตรวจเลือกทหารไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เพื่อนายอำเภอจะได้สอบสวนหลักฐานไว้ก่อนวันตรวจเลือกและต้องร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะได้พิจารณา หากเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ก็จะผ่อนผันให้กรณีนี้เป็นการผ่อนผันเป็นปี ๆ ไป หากปีต่อไปยังมีความจำเป็นอยู่เช่นเดิมก็ต้องขอผ่อนผันใหม่และปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อน ๆ ถ้าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ผ่อนผันเมื่อใดและอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ก็ต้องเข้ารับการตรวจเลือก

๒.๓บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗๓ (พ.ศ.๒๕๓๖)ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๗

15

๒.๓.๑นิสิตหรือนักศึกษามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐผ่อนผันให้เฉพาะผู้ซึ่งระหว่างการศึกษาที่ไม่สูงกว่าชั้นปริญญาโทและผ่อนผันให้จนถึงอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่นิสิตหรือนักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ผ่อนผันให้ในระหว่างที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถาบันทางแพทย์เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอีกปีหนึ่ง สำหรับมหาวิทยาลัยรามคำแหงผ่อนผันให้เฉพาะผู้ซึ่งมีผลการศึกษาสอบไล่ได้ภาคละไม่น้อยกว่า๙ หน่วยกิตทุกภาคติดต่อกันเว้นแต่ภาคใดขาดสอบเพราะเหตุสุดวิสัยซึ่งมหาวิทยาลัยรับรอง

๒.๓.๒ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนผ่อนผันให้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อรับประกาศนียบัตรหรือปริญญาที่ไม่สูงกว่าชั้นปริญญาโทและผ่อนผันให้จนถึงอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่นักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ผ่อนผันให้ในระหว่าง

ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถาบันทางแพทย์เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอีกปีหนึ่ง

๒.๓.๓ โรงเรียนอาชีพหรือวิทยาลัยสังกัดหรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงทบวง หรือองค์การของรัฐผ่อนผันให้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อรับประกาศนียบัตรหรือปริญญาตรีหรือวิทยฐานะซึ่งทางราชการรับรองว่าเทียบเท่าได้ไม่สูงกว่าชั้นปริญญาตรีและผ่อนผันให้จนถึงอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์

๒.๓.๔ โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผ่อนผันให้ไม่เกินอายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์

วิธีปฏิบัติในการผ่อนผันนักเรียน นิสิต นักศึกษาจะต้องนำหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบสด.๓๕) ไปแสดงต่อสถานศึกษาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาดำเนินการขอผ่อนผันให้ดังนี้

ก. กรณีเป็นโรงเรียน ให้แจ้งต่อกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากรมซึ่งโรงเรียนนั้นอยู่ในสังกัดหรืออยู่ในความควบคุมแล้วแต่กรณีเพื่อขอผ่อนผันไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ(ปีที่มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์)

ข. กรณีเป็นมหาวิทยาลัย สถาบันหรือวิทยาลัยของรัฐ ให้ขอผ่อนผันไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ (ปีที่มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์)

ค. สำหรับ มหาวิทยาลัย สถาบัน หรือวิทยาลัยว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้แจ้งต่อทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อขอผ่อนผันไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ข้อควรจำ

นักเรียน นิสิต นักศึกษาซึ่งมีสิทธิได้รับการผ่อนผันตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการการศึกษาจะต้องไปแสดงตนต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกทุกปีตามที่กำหนดไว้ในหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร(แบบ สด.๓๕)เมื่อไปแสดงตนจะได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือก (แบบ สด.๔๓)ในฐานะคนผ่อนผันไว้เป็นหลักฐานหากไม่ไปแสดงตนต่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะมีความผิดตามกฎหมายและเมื่อสำเร็จการศึกษาหรืออายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์แล้วถือว่าหมดเหตุผ่อนผันให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอหรือท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการประจำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สำเร็จการศึกษาหรือมีอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์แล้ว เพื่อที่จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกทหาร(เกณฑ์ทหาร)ต่อไป อย่างไรก็ดีหลังจากทำเรื่องขอผ่อนผันแล้วเพื่อความมรอบคอบประมาณเดือนมีนาคมของปีที่สี่สตีจังหวัดภูมิลำเนาทหารด้วยตัวเองหรือให้ผู้ปกครองไปสอบถามแทนก็ได้ว่าเรื่องขอผ่อนผันได้ดำเนินการแล้วหรือยังหากยังจะได้ดำเนินการแก้ไขได้ทันเวลาทั้งนี้เพื่อป้องกันการผิดพลาดทางธุรการจนเป็นเหตุให้เสียสิทธิต้องเข้ารับการตรวจเลือกจะอาจถูกเข้ากองประจำการได้

๓. การผ่อนผันให้แก่ผู้ที่ถูกเป็นทหารเพื่อลาศึกษา
นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ไม่ได้รับการผ่อนผัน เมื่อไปตรวจเลือกทหารและถูกเข้ากองประจำการจะมีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาศึกษาต่อได้เฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาและในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้นถ้าสำเร็จการศึกษาหรือต้องออกจากสถานศึกษา นั้น ๆ หรือมีอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์แล้วก็ให้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามสังกัดและจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

๓.๑ เป็นผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งใหม่แต่อยู่ในระหว่างรอฟังผลสอบ

๓.๒ เป็นผู้ที่ไม่ได้ขอผ่อนผันการตรวจเลือกตามกฎหมายเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัยเพราะประสบอุบัติเหตุหรือป่วยซึ่ง

๓.๓ กรณีที่ไม่ใช่ความผิดของนักศึกษาและเป็นเหตุให้นักศึกษาไม่ได้รับสิทธิผ่อนผันเช่น เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาส่งรายชื่อเพื่อขอผ่อนผันผิดพลาดหรือตกหล่น , หรือเอกสารหายระหว่างส่งไปยังจังหวัดภูมิลำเนาทหาร, หรือส่งภายหลังการตรวจเลือกเสร็จสิ้นแล้ว

แต่ถ้านักเรียน นิสิตนักศึกษาผู้ใดซึ่งได้รับการผ่อนผันอยู่แล้วไปยื่นคำร้องขอสละสิทธิการผ่อนผันเพื่อเข้ารับการตรวจเลือกกรณีนี้ถ้าถูกเข้ากองประจำการไม่มีสิทธิผ่อนผันให้ลาศึกษาต่อเพราะเป็นความสมัครใจของเจ้าตัวเอง

การยื่นเรื่องขอผ่อนผัน กรณีก่อนรายงานตัวเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการโดยผ่านกรมและ

17

กระทรวงเจ้าสังกัดแล้วให้กระทรวงเจ้าสังกัดแจ้งต่อ

กระทรวงกลาโหม แต่ถ้าเข้ากองประจำการแล้วให้ยื่นเรื่องขอลาศึกษาต่อจากต้นสังกัด(หน่วยทหาร)เสนอตามสายการบังคับบัญชาจนถึงกระทรวงกลาโหมส่วนการจะอนุมัติหรือไม่อนุมัตินั้นเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมถ้าอนุมัติให้ลาศึกษาต่อหน่วยทหารต้นสังกัดจะออกบัตรอนุญาตลาแบบ ๒ ให้ไว้เป็นหลักฐาน

๔.การผ่อนผันการให้แก่แพทย์ที่ถูกเป็นทหารเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะผ่อนผันให้แก่แพทย์ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น๑ สาขาเวชกรรมซึ่งจบการศึกษาแล้ว และต้องรับราชการชดใช้ทุนให้แก่ทาง

ราชการ เมื่อถูกเข้ากองประจำการจะผ่อนผันให้รับราชการในกองประจำการน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดโดยให้ลาพักการปลดเพื่อไปรับราชการชดใช้ทุนตามสัญญา ดังนี้

๔.๑ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ หรือ ชั้นปีที่ ๒ จากกรมการรักษาดินแดน เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว

ให้ลาพักการปลดเพื่อไปรับราชการชดใช้ทุนแก่ทางราชการ ตามส่วนราชการต้นสังกัดโดยขออนุมัติต่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม แต่ถ้ายังไม่ได้รับการฝึกวิชาทหารให้ทำการ ฝึกวิชาทหารตามระเบียบเป็นเวลา ๘ สัปดาห์ก่อน

๔.๒ ให้กระทรวงหรือทบวงต้นสังกัดที่แพทย์ผู้นั้นรับ ราชการอยู่จัดทำบัญชีรายชื่อเฉพาะแพทย์ที่จบการศึกษา แล้ว และจะต้องรับราชการชดใช้ทุนแก่ทางราชการต่อ กระทรวงกลาโหมเป็นปี ๆ ก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ถ้าผู้ใดถูกเข้าเป็นทหารกองประจำการก็ให้ส่งบัญชีรายชื่อต่อ กระทรวงกลาโหมอีกครั้งหนึ่งเมื่อเสร็จการตรวจเลือกของผู้นั้น แล้ว เพื่อดำเนินการตามข้อ ๔.๑

การเรียกพล

ผู้ที่ต้องถูกเรียกพลมีหลายประเภท แต่จะกล่าวถึงเฉพาะ "ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑" คือ ทหารที่ปลดจากกอง ประจำการโดยรับราชการในกองประจำการ จนครบกำหนดและ

ทหารกองเกินที่จบการฝึกวิชาทหารในชั้นปีที่ ๓ (รต. ปี ๓) ขึ้นไปเมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเมื่อปลดเป็นกองหนุนจะได้รับหนังสือสำคัญ(สค.๘)พร้อมกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ ไว้เป็นหลักฐานภายในระยะเวลาประมาณไม่เกิน ๒ ปีทางราชการ

จะเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล ซึ่งจะไม่เรียกทุกคน ดังนั้นผู้ที่ถูกเรียกพลก็ต้องไปตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กำหนดต่อไป

๑.การเรียกพลมีดังนี้

๑.๑ การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร กำหนดไม่เกิน ๑วันโดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีและซักซ้อมระเบียบ

๑.๒ การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร คือการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร มีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วันโดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการฝึกทบทวนวิชาทหาร

๑.๓การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารมีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน โดยกระทำในยามปกติ และยามสถานการณ์คับขันเพื่อทดลองแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

๑.๔การระดมพล คือการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารในยามที่ประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์คับขันโดยมีกำหนดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นเพื่อป้องกันประเทศหรือปราบปรามจลาจลและขยายกำลังอัตราสงคราม

การเรียกพลทั้ง ๔ประเภทนี้เป็นการเตรียมพลเพื่อให้กำลังพลมีประสิทธิภาพในการพร้อมอยู่ตลอดเวลา ทหารกองหนุนเมื่อได้รับหมายเรียกพลจากนายอำเภอท้องที่แล้ว ต้องไปเข้ารับการเรียกพลตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียกพล หากหลีกเลี่ยงขัดขืนจะมีความผิดตามกฎหมายคือหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน

๓๐๐ บาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับถ้าหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการ
เรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือทดลองความพร้อม หรือใน
การระดมพล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๔ ปี

19

๒. การผ่อนผันการเรียกพล ทหารกองหนุนผู้ใดถ้าเห็นว่าตนจะได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม เพราะเป็น

๒.๑นักเรียน นิสิต นักศึกษา และข้าราชการ (ตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไป) ก็ให้แจ้งต่อสถานศึกษาหรือส่วนราชการที่ตนสังกัดอยู่พร้อมส่งหลักฐานขอผ่อนผันไปยังกระทรวงกลาโหม ดังนี้

๒.๑.๑ บัญชีรายชื่อ (แบบ สด.๔๕)

๒.๑.๒ สำเนาหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘๗)

๒.๑.๓ สำเนามาหมายเรียกพล (ถ้ามี)

๒.๑.๔ สำเนาหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - ชื่อสกุล (ถ้ามี)

๒.๑.๕ สำเนาหลักฐานการย้ายภูมิลำเนาทหาร (ถ้ามี)

๒.๒ ครูหรืออาจารย์ ซึ่งประจำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ จะต้องไปขอผ่อนผันด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ทำการสอนอยู่ (ไม่ต้องส่งไปที่กระทรวงกลาโหม) โดยนำหลักฐาน ดังนี้

๒.๒.๑ สำเนาหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘)

๒.๒.๒ หลักฐานรับรองว่าเป็นครูหรืออาจารย์

๒.๒.๓ สำเนาทะเบียนบ้าน

การขอผ่อนผัน นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีรายชื่อ (แบบ สด.๔๕) ส่งไปยัง

กระทรวงกลาโหมทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ได้รับหมายเรียกพลก่อนให้ขอผ่อนผันได้เมื่อเป็นทหารกองหนุนและอยู่ในระหว่างการศึกษาสำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งยศเป็นนายทหารสัญญาบัตรยศตั้งแต่ว่าที่ร้อยตรี ขึ้นไป จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งถือว่าเป็นนายทหารกองหนุนโดยปกติมีหน้าที่เข้ารับราชการปีหนึ่งไม่เกิน ๒ เดือนจึงไม่มีสิทธิที่จะขอผ่อนผันการเรียกพลทหารกองหนุนเมื่อได้รับหมายเรียกพลแล้วขอได้สละเวลาไปรับเวลาทหารด้วยความสมัครใจเพื่อเป็นการพบปะผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมรุ่น ทั้งเป็นการฝึกทวนแนะนำอาวุธใหม่ๆ ในช่วงเวลาสั้น ๆ ดังนั้น อย่าได้คิดหลีกเลี่ยง ขัดขืน หรืออ้างความจำเป็นใดๆจนเป็นเหตุให้ขาดการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีต่อชาติ ทั้งนี้เพราะประโยชน์ต่อตัวท่านเองและประเทศชาติในที่สุด

ข้อควรจำ

ใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ(แบบสด.๔๓)ประธานกรรมการตรวจเลือกจะเป็นผู้มอบให้ผู้เข้ารับการตรวจเลือกทุกคนในวันตรวจเลือกเท่านั้นหากไม่ได้ไปเข้ารับการตรวจเลือก แต่ได้รับใบรับรองผล ฯ (แบบ สด.๔๓)จากบุคคลอื่นในวันอื่น แสดงว่าเป็นใบรับรองผล ฯปลอม มีความผิดต้องระวางโทษถึงจำคุก

20

การผ่อนผันการรับราชการทหาร

ตามพ.ร.บ.รับราชการทหาร พศ.๒๕๓๗

การผ่อนผันตามม๒๙(๑)ทหารกองเกินผู้ใดที่ได้รับหมายเกณฑ์ (สด.๓๕)หากมีความจำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการ-ทุพพลภาพหรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูให้ร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอท้องที่(อำเภอ

ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้)ก่อนรับการตรวจเลือก (วันเกณฑ์ทหาร) ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และต้องร้องต่อกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกอีกครั้งหนึ่งถ้าคณะกรรมการตรวจเลือกได้พิจารณาและตัดสินแล้วว่าบิดามารดาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูจริงก็จะผ่อนผันให้คราวละ ๑ ปีหากปีต่อไปยังความจำเป็นอยู่อีก ก็ต้องขอผ่อนผันใหม่ และปฏิบัติ เช่นเดียวกับปีก่อนๆ

ผ่อนผันตามม.๒๙(๒)ทหารกองเกินผู้ใดที่ได้รับหมายเกณฑ์ (สด.๓๕)หากมีความจำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตร ซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพและบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่ หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่ บิดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูวิธีปฏิบัติเหมือนกับการผ่อนผันตามม.๒๙(๑)

ผ่อนผันตามม.๒๙(๓)การผ่อนผันให้ทหารกองเกินอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ.) ดังนี้ :-

๑. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่อนผันจนสำเร็จการศึกษาหรือจนอายุครบ ๒๒ปีบริบูรณ์

๒. นิสิตนักศึกษา หลักสูตร ปวช., ปวท., ปวส., อนุปริญญา, ปริญญาตรี/โทผ่อนผันให้จนสำเร็จการศึกษา หรือ จนอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต้องสอบไล่ภาคละไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ทุกภาคติดต่อกัน เว้น แต่ภาคใดขาดสอบเพราะเหตุสุดวิสัยซึ่งทางมหาวิทยาลัยรับรอง

๓. นิสิต นักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ผ่อนผันให้ระหว่างปฏิบัติงานในโรงพยาบาล หรือสถาบันทางแพทย์ เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอีกปีหนึ่ง (อายุครบ ๒๗ปีบริบูรณ์)

วิธีการปฏิบัติในการขอผ่อนผันนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่

จะขอผ่อนผันต้องนำหมายเรียก ฯ (สศ.๓๕) ไปแสดงต่อสถานศึกษา เพื่อดำเนินการขอผ่อนผันให้ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นสถานศึกษาของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของ มหาวิทยาลัย สถาบันโรงพยาบาล หรือวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นหรือมีฐานะเทียบเท่ากรม หรือองค์การของรัฐเป็นผู้ส่ง รายชื่อนักเรียน นิสิต นักศึกษาของตน ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ภายในเดือน กุมภาพันธ์ ของปีที่จะต้องตรวจเลือก (ปีที่มีอายุครบ ๒๑ ปี บริบูรณ์)

ข. ถ้าเป็นสถานศึกษาของเอกชน ให้เป็นหน้าที่ของ ทางมหาวิทยาลัย สถาบันหรือวิทยาลัยเป็นผู้ส่งรายชื่อ นักเรียน นักศึกษาของตนต่อคณะกรรมการศึกษาเอกชนหรือต่อ ทบวงมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณีที่สังกัดอยู่ และคณะกรรมการหรือ ทบวงมหาวิทยาลัยดังกล่าว ส่งรายชื่อให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ภายใน เดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือก (ปีที่มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์)

ข้อควรจำนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่มีสิทธิได้รับการผ่อนผันจำเป็นต้องไปแสดงตนต่อคณะกรรมการตรวจเลือก ตามที่กำหนดใน หมายเรียกทุกปีและจะได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือก (สศ.๔๓)ไว้ เป็นหลักฐานเมื่อสำเร็จการศึกษา หรืออายุ ครบกำหนดแล้วถือว่าหมด เหตุผ่อนผันจะต้องไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรืออายุครบตามที่กำหนด

หมายเหตุนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่ไม่ได้รับการผ่อนผัน

ม.๒๙ (๓)

๑.อยู่ในระหว่างสอบคัดเลือกเข้าศึกษาใน
สถานศึกษาแห่งใหม่

๒. เกิดเหตุสุดวิสัยเพราะประสบอุบัติเหตุ

๓.ป่วยไม่สามารถศึกษาได้ในห้วงเวลาที่
สถานศึกษาประกาศให้นำหลักฐานมาแสดงเพื่อผ่อนผัน

๔. ส่งรายชื่อเพื่อขอผ่อนผันผิดพลาดหรือตกหล่น

๕.เอกสารหายระหว่างส่งไปยังจังหวัดภูมิลำเนา
ทหารหรือส่งภายหลังการตรวจเลือกแล้ว

ตามกรณีดังกล่าวข้างต้นหากถูกเข้ากอง

ประจำการ ให้ยื่นเรื่องขอผ่อนผันเพื่อลาศึกษาต่อได้สำหรับผู้ได้รับการ
ผ่อนผันอยู่แล้วไปยื่นคำร้อง ขอสละสิทธิเข้ารับการตรวจเลือกหากถูก
เข้ากองประจำการจะขอลาศึกษาต่อไม่ได้ เพราะเป็นความสมัครใจของ
เจ้าตัวเอง

22

การยื่นเรื่องขอผ่อนผันลาศึกษาต่อ

๑.กรณียื่นก่อนเข้ากองประจำการ ให้ยื่นต่อ
สถานศึกษาและให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการโดยผ่านกรม และ
กระทรวงเจ้าสังกัดแล้วให้กระทรวงเจ้าสังกัด แจ้งต่อกระทรวงกลาโหม

๒.กรณีเข้ากองประจำการแล้ว ให้ยื่นเรื่องต่อต้นสังกัด
(หน่วยทหาร)เสนอตามสายบังคับบัญชาจนถึง กระทรวงกลาโหมส่วน
การจะอนุมัติหรือไม่อนุมัติเป็นอำนาจของ รมว.กห.ถ้าอนุมัติให้ลา
ศึกษาต่อหน่วยทหารต้นสังกัดจะออกบัตรอนุญาตลา แบบ ๒ ให้ไว้เป็น

หลักฐาน (อนุมัติ รว.กท. ทำหนังสือ สม.ที่ (ฉบับ กท. เลขรับ ๑๘๘๗๕/๓๐) ลง ๑๐ พ.ย.๓๐

การผ่อนผันให้แก่แพทย์เพื่อชดใช้ทุนให้แก่ทางราชการ

หากแพทย์ผู้ใดถูกเป็นทหารกองประจำการและสำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ หรือ ๒ จาก รด.เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วให้ลาพักการปลดเพื่อไปรับราชการชดใช้ทุนได้แต่ถ้ายังไม่ได้รับการฝึกวิชาทหาร ให้ทำการฝึกวิชาทหาร ตามระเบียบเป็นเวลา ๘ สัปดาห์ก่อน จึงลาพักการปลดได้ อนุมัติ รว.กท. ทำหนังสือ สม.(ต่อฉบับ กท.รับที่ ๘๑๒๐, ๑๐๕๐๓/๑๖) ลง ๒๒ ส.ค.๑๖

วิธีปฏิบัติ ให้กระทรวงหรือทบวงต้นสังกัดที่แพทย์ผู้นั้นรับราชการอยู่จัดทำบัญชีรายชื่อเฉพาะแพทย์ที่ จบการศึกษาแล้วและจะต้องรับราชการชดใช้ทุนแก่ทางราชการส่งต่อ กท. เป็นปี ๆ ก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ถ้าผู้ใด ถูกเข้าเป็นทหารกองประจำการก็ให้ส่งบัญชีรายชื่อเฉพาะผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการต่อ กท. อีกครั้งหนึ่ง เพื่อดำเนินการให้ลาพัก รอกการปลดต่อไป

ผ่อนผันตามม ๒๗ มีดังนี้

๑. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการ ต่างประเทศ โดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

๒. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แยกได้ ๒ กรณี

๒.๑ ทุนหลวง สำนักงาน ก.พ.เป็นผู้ดำเนินการขอผ่อนผันต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาทหาร

๒.๒ ทุนส่วนตัวต้องให้บิดาหรือมารดาหรือ

ผู้ปกครองไปยื่นคำร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอภูมิสำเนาทหาร พร้อม
ทั้งหลักฐานหนังสือรับรองของสำนักศึกษา (ระบุว่าศึกษา

23

วิชาอะไรหลักสูตรกี่ปี ให้แปลเป็นภาษาไทยกำกับลงชื่อ ตำแหน่งผู้
แปลด้วย)หนังสือรับรองของสถานทูต หรือสถานกงศุลหรือผู้ดูแล
นักเรียนไทยในประเทศนั้นๆสำเนาใบสำคัญ (สด.๙), หมายเลข (สด.
๓๕) ถ้ามี, ทำเขียนบ้านเมื่อทางอำเภอตรวจสอบว่าไปเรียนจริง ก็จะส่ง
หลักฐานให้จังหวัดพิจารณาต่อไปเมื่อจังหวัดเห็นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์
ก็จะผ่อนผันให้โดยออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการ
ทหาร (แบบ สด.๔๑) ให้ไว้เป็นหลักฐานและมีเงื่อนไขว่า "ถ้าต้องออก
จากการศึกษา กลับจากต่างประเทศมาถึงประเทศไทยก่อนกำหนดการ
ผ่อนผัน เป็นอันยุติ"กรณีนี้เจ้าตัวต้องแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอ
ภูมิสำเนาทหารภายใน ๓๐ วันและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์
จะต้องเข้ารับราชการตรวจเลือกด้วย (รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ได้มอบอำนาจในการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้า
รับราชการทหารให้ผู้ว่ากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด
ปฏิบัติราชการแทนตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๔๐/๒๕๑๗ ลง
๓ ธ.ค.๑๗ เรื่องมอบอำนาจในการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับ
ราชการทหาร ตามมาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ.
๒๔๙๗

๓.ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ
หรือโรงงานอื่นใดในระหว่างที่มีการรบหรือการสงครามอันเป็นอุปสรรค
ในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของ
กระทรวงกลาโหม

๔.บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงาน
ทหารในการสงคราม

๕. เกิดเหตุสุดวิสัย

๖. ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น

๗. ป่วยไม่สามารถจะมาได้โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือก (ต้องนำใบรับรองแพทย์ไปด้วย)

24

ขั้นตอนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร

เรื่อง ขออนุญาตเข้ารับการคัดเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

ผู้ปฏิบัติ นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร ผู้ที่มีอายุครบ 20 ปี บริบูรณ์และที่เคຍยื่นคำร้อง ๕

จากสถานศึกษาเดิมที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักศึกษาที่กำลังศึกษา ได้ศึกษาจนกว่าจะจบหลักสูตร

2. เพื่อให้นักศึกษาได้ เข้าใจถึงขั้นตอนการผ่อนผัน ๕

ที่	ผู้ปฏิบัติ	ขั้นตอนการปฏิบัติ	ระยะเวลา / กำหนดการ	เอกสารประกอบ
1	นักศึกษา	รับการแจ้งประกาศ	เริ่มต้นตั้งแต่	ใบประกาศจากงาน

		จากงานบริการ การศึกษาและกิจการ นักศึกษา	เดือน ตุลาคม ของ ทุกปี	บริการการศึกษาและ กิจการนักศึกษา/ ใน เว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร
2	นักศึกษา	ยื่นคำร้องพร้อมแนบ หลักฐานการขอผ่อน ผัน ฯ	ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม – สิ้นสุด ธันวาคม ของทุกปี	- ใบคำร้อง - สำเนาบัตรประจำตัว ประชาชน - สำเนาทะเบียนบ้าน - สำเนาใบสำคัญสด. 9 - สำเนาใบสำคัญ สด. 35 , 43
3	นักศึกษา	ตรวจสอบเอกสารที่ แนบคำร้องให้ถูกต้อง เพื่อความถูกต้องและ รวดเร็ว	ดำเนินการ แก้ไข ไม่ เกิน 1 สัปดาห์	- สำเนาบัตรประจำตัว ประชาชน - สำเนาทะเบียนบ้าน - สำเนาใบสำคัญสด. 9 - สำเนาใบสำคัญ สด. 35 , 43
ที่	ผู้ปฏิบัติ	ขั้นตอนการปฏิบัติ	ระยะเวลา / กำหนดการ	เอกสารประกอบ
4	นักศึกษา	รอประกาศแจ้งการ อนุมัติให้ผ่อนผัน ฯ	ไม่เกิน 1 เดือน	- บัญชีรายชื่อ - หนังสือส่งถึงผู้ว่า ราชการจังหวัด

				- หนังสือจากผู้ว่า ราชการจังหวัด
5	นักศึกษา	รับหนังสือขออนุมัติ ผ่อนผันการเข้ารับ การคัดเลือกราชการ ทหาร ฯ	ก่อนสิ้นเดือน มีนาคม	- บัญชีรายชื่อ - หนังสือส่งถึงผู้ว่า ราชการจังหวัด - หนังสือจากผู้ว่า ราชการจังหวัด
6	นักศึกษา	เข้ารับการรายงานตัว ในวันคัดเลือก ฯ กับ สัสดีอำเภอภูมิลำเนาที่ ขึ้นทะเบียน(สด.35)	วันที่ 1 - 12 เมษายน ของ ทุกเดือน	- บัญชีรายชื่อ - หนังสือส่งถึงผู้ว่า ราชการจังหวัด - หนังสือจากผู้ว่า ราชการจังหวัด
7	นักศึกษา	เข้ารายงานตัวทุกปี จนกว่าจะสำเร็จ การศึกษาหรือพ้น สภาพการเป็น นักศึกษา	วันที่ 1 - 12 เมษายน ของ ทุกเดือน	- บัญชีรายชื่อ - หนังสือส่งถึงผู้ว่า ราชการจังหวัด - หนังสือจากผู้ว่า ราชการจังหวัด

หมายเหตุ ห้ามนักศึกษาที่ดำเนินเรื่องขอผ่อนผันทหารรายใหม่และ
รายเก่า เดินทางออกนอกพื้นที่หรือต่างประเทศ ในระหว่างวันที่ 1 –
12 เมษายน ของทุกปี

ลำดับที่...../.....

แบบคำร้องยื่นการผ่อนผันการเข้ารับการคัดเลือกทหาร

ประจำปีการศึกษา.....มหาวิทยาลัยแม่โจ้- ชุมพร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้าชื่อ.....สกุล.....
.....
2. สาขาวิชา.....ชั้นปีที่.....รหัสประจำตัว
นักศึกษา.....
3. หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก
..... E-
mail..... อยู่บ้านเลขที่
..... หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ
.....จังหวัด.....
.....รหัสไปรษณีย์.....
4. มีความประสงค์ที่จะยื่นแบบคำร้องการผ่อนผันการเข้ารับการ
คัดเลือกทหารและนำเอกสารเพื่อประกอบดังต่อไปนี้

.....1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 2 ชุด (พร้อม รับรองสำเนาถูกต้อง)	}
.....2 สำเนาบัตรประจำตัวนักศึกษา จำนวน 1 ชุด (พร้อมรับรอง สำเนาถูกต้อง)	
.....3 สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 2 ชุด (พร้อมรับรอง สำเนาถูกต้อง) ด้วย	

.....4สำเนาใบสำคัญ สด. 9 จำนวน 2 ชุด(พร้อมรับรอง
สำเนาถูกต้อง)ปากกาสีน้ำเงิน

.....5สำเนาใบสำคัญ สด. 35 จำนวน 2 ชุด(พร้อมรับรอง
สำเนาถูกต้อง)

.....6 สำเนาใบสำคัญ สด. 43 จำนวน 2 ชุด (สำหรับคนที่ผ่าน
การขอผ่อนผันกับสถานศึกษาเดิม / หรือปีพ.ศ.เกิดไม่ตรงกับปีที่ขึ้น
ทะเบียน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง)

.....7.อื่น ๆ .....
จำนวน.....ชุด

5. เอกสารที่ไม่ครบข้าพเจ้าจะจัดส่งเอกสารให้ครบถ้วน ภายในวันที่
.....เดือน.....พ.ศ.....

7. หากข้าพเจ้าไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารตามข้อ 4 และข้อ 5 ให้
ครบถ้วน ยินดีดำเนินการติดต่อด้วย ตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับทาง
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร

ลงชื่อ.....

(ผู้ยื่นคำร้อง)

เรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายงานกิจการนักศึกษา ฯ

- เพื่อโปรดพิจารณา

- .....

- .....

.....

.....

(เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานและรับผิดชอบ)...../...../.....

27

ไขข้อข้องใจ ถาม - ตอบ

ถาม: ถ้าบิดามารดาเป็นคนไทยไปประกอบอาชีพส่วนตัวที่
สหรัฐอเมริกา และมีบุตรชาติเกิดที่นั่น ๑ คนตั้งแต่บุตรชายเกิดทั้ง
บิดามารดาและบุตรไม่เคยกลับประเทศไทยเลยบุตรไม่มีชื่อใน
ทะเบียนบ้านและยังไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนในปี ๒๕๔๑
บุตรมีอายุย่าง ๑๘ ปี ซึ่งครบกำหนดจะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

บิดาจึงบอกแก่บุตรให้เขียนจดหมายถึงอา (น้องชายของบิดา)ซึ่งอยู่ในประเทศไทยพร้อมกับให้ส่งสำเนาสูติบัตรและให้บุตรแจ้งว่ามีตำหนิแผลเป็นที่คอมาเพื่อให้อาไปแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินแทนไว้ก่อนเพราะกลัวว่าเมื่อกลับมาอยู่ประเทศไทย หากไม่ลงบัญชีตามที่กำหนดจะมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงชั้นกรณีนี้จะเป็นการถูกต้องหรือไม่อย่างไร

ตอบ. กรณีนี้อาจจะต้องนำสำเนาสูติบัตรไปพบเจ้าหน้าที่ สัสดีอำเภอที่บิดามารดามีภูมิลำเนาเพื่อแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกิน แทนเจ้าการลงบัญชีทหารกองเกินแทนเจ้าหน้าที่ สัสดีอำเภอจะให้ผู้แจ้งแทนกรอกข้อความลงในใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน(แบบ สด. ๔๔) เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานแล้วเห็นว่ายังขาดสำเนาทะเบียนบ้านบัตรประชาชนของผู้ขอลงบัญชีก็จะบันทึกเสนอนายอำเภอให้ชะลอการลงบัญชีทหารกองเกินไว้ก่อนเมื่อหลักฐานครบแล้วจึงค่อยสอบสวนดำเนินการรับลงบัญชี ให้ตามระเบียบเมื่อนายอำเภอเห็นชอบให้ผู้แจ้งเซ็นทราบไว้ในใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๔๔)แล้วถ่ายสำเนาให้ผู้แจ้งแทนเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ฉบับ เมื่อมีเอกสารครบแล้วแม้จะมาลงบัญชีเกินกำหนดก็ไม่ต้องถูกดำเนินคดีฐานหลีกเลี่ยงชั้นแต่อย่างใดเพราะได้ยื่นคำร้อง คือ ใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๔๔)ไว้แล้ว

ถาม : เหลืองเป็นผู้มีสัญชาติไทยไปทำงานเป็นแม่บ้านอยู่ที่ไต้หวันและมีความสัมพันธ์กับนายจ้างจนมีบุตรชายร่วมกัน ๑ คน ชื่อเหลียงเกิดเมื่อ ๒ เมษายน ๒๕๒๔ ต่อมาเมื่อ ๑๓ เมษายน ๒๕๔๙ นางเหลืองได้เดินทางกลับประเทศไทยพร้อมบุตร และมาอยู่กับแม่ที่อำเภอโนนไทยจังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นภูมิลำเนาของตนและได้เพิ่มชื่อบุตรชายไว้ในทะเบียนบ้านเรียบบร้อยต่อจากนั้นเมื่อ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๙ นางเหลืองได้กลับไปทำงานที่ไต้หวันตามเดิมโดยให้ลูกชายอยู่กับยายที่บ้านอำเภอโนนไทยเมื่อลูกชายอายุครบ ๑๕ ปี

บริบูรณ์ ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนต่อจากนั้นนางเหลืองได้ให้บุตรชายไปทำงานด้วยกันที่ได้ห้วน กรณีนี้เมื่อนายเหลืองอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ซึ่งครบกำหนดลงบัญชีทหารกองเกินจะต้องปฏิบัติอย่างไร

28

ตอบ. นายเหลืองจะต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านไปแสดงเห็นว่าจะมาลงบัญชีทหารกองเกิน ณ อำเภอโนนไทยแต่ถ้านายเหลืองเห็นว่าจะมาลงบัญชีฯ ด้วยตนเองไม่สะดวกเพราะจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงนายเหลืองก็สามารถมอบให้ยายเป็นผู้ไปแจ้งแทนได้โดยบอกตำหนิเผยเป็นที่เห็นได้งายชัดเจนเหนือเอวขึ้นไปให้ยายทราบเพื่อยายจะได้ไปแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินแทนได้ถูกต้อง เมื่อได้รับลงบัญชีฯ แล้วทางอำเภอจะออกใบสำคัญ (แบบ สด.๙) มอบให้ยายเพื่อนำไปมอบให้แก่ นายเหลืองเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ถาม : นายฉม้ง หันมหลุด กับ นางโฉม ฉุนนามได้จดทะเบียนสมรสเป็นสามีภรรยาถูกต้องตามกฎหมาย และมีบุตรชายร่วมกัน ๑ คน ชื่อฉมวก ต่อมาเมื่อฉมวกอายุได้ ๑๓ ปี นายฉม้งและนางโฉมได้หย่าขาดจากกันตามกฎหมายโดยนางโฉมเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรหลังจากหย่ากันแล้วไม่ทราบว่านายฉม้งไปอยู่ที่ไหนไม่สามารถติดต่อกันได้ขณะนี้นายฉมวกมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ซึ่งจะต้องลงบัญชีทหารกองเกินกรณีนี้จะปฏิบัติอย่างไร

ตอบ. ตามหลักกฎหมายถ้าบิดายังมีชีวิตอยู่จะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอที่ที่บิดามีภูมิลำเนาในกรณีนี้ ถ้าสอบสวนได้ความชัดเจนว่า ไม่สามารถติดต่อกับบิดาได้ก็ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่มารดามีภูมิลำเนาโดยนำทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนไปประกอบหลักฐานการลงบัญชีฯ ด้วย

ถาม : กระทบมีลูกชายอยู่หนึ่งคนส่งไปเรียนเมืองนอก ตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี ขณะนี้อายุ ๑๗ปีบริบูรณ์ จะลงบัญชีทหาร กองเกินอย่างไร

ตอบ : ให้บิดาหรือมารดาหรือผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินแทน ณ อำเภอภูมิลำเนาของบิดา โดยนำสำเนาทะเบียนบ้าน สูติบัตรรูปถ่ายของผู้ขอลงบัญชี ฯ (ลูกชาย) สำเนาหนังสือเดินทางไปต่างประเทศและหลักฐานการศึกษาเพื่อเจ้าหน้าที่สัสดีจะได้ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยจริงและไม่ผิดตัวในการรับลงบัญชีฯ กรณีนี้ ถ้าไม่มีสูติบัตรจะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนประกอบการรับลงบัญชีฯ และผู้แจ้งแทนจะต้องทราบตำหนิแปลเป็นของผู้ขอลงบัญชี ฯ ด้วยถ้าหลักฐานไม่ครบเจ้าหน้าที่จะบันทึกในใบคำร้อง คือใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๔๔)ไว้เป็นหลักฐานเมื่อได้หลักฐานหลักเลี้ยงชัดเจน

ถาม : กระทบเป็นนักศึกษาไม่ได้เรียน รด. ขณะนี้อายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์จะทำอย่างไรถึงจะขอผ่อนผันได้

ตอบ : ต้องรีบไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ทำเรื่องขอผ่อนผันเพื่อดำเนินการส่งรายชื่อขอผ่อนผันไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาทหารโดยด่วนภายในเดือน

29

กุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการหากเกินกำหนดจะไม่ได้รับสิทธิในการผ่อนผัน

ถาม : พ่อกับแม่ของกระทบหย่ากัน พ่อไปอยู่จังหวัดเชียงใหม่แม่อยู่กรุงเทพฯ กระทบอยู่กับแม่ที่กรุงเทพฯ จะลงบัญชี ฯ ที่กรุงเทพฯ จะได้หรือไม่

ตอบ : ได้แต่ต้องย้ายทะเบียนบ้านของพ่อมาอยู่กับแม่ที่กรุงเทพฯ ฯ ด้วย เมื่อลงบัญชี ฯ เสร็จแล้ว จึงค่อยย้ายทะเบียนบ้านของพ่อไปอยู่ที่เชียงใหม่ตามเดิม

ถาม: ผมเสียเงินไปแล้วอยากทราบว่า จะเกิดอะไรขึ้นเมื่อถึงวันเกณฑ์ ผมไม่ไปเกณฑ์ทหาร

ตอบ: ถ้าไม่ไปเกณฑ์ทหารจะมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อขึ้นกล่าว คือถ้ายังไม่ได้รับหมายเรียก ฯ จะมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับถ้ารับหมายเรียก ฯ แล้วจะมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี ทุกคนจะต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกและจะได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือก ฯ (แบบสด.๔๓)จากประธานกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกเท่านั้นถ้าได้รับในวันอื่นถือว่าเป็นเอกสารที่ทางราชการมิได้ออกให้หากผู้ใดนำไปใช้ถือว่าใช้เอกสารปลอม จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ถาม : ขณะนี้เหตุการณ์ปกติไม่มีสงครามแล้วควรจะยกเลิกการเกณฑ์ทหารได้หรือไม่

ตอบ: ไม่ได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศโดยรับราชการทหารดังนั้นจึงต้องมีการตรวจเลือกทหารทุกปีเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมไว้ทั้งในยามปกติและในยามสงครามทั้งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญด้วย

ถาม : ถ้าไม่ลงบัญชีทหารกองเกินจะมีความผิดอย่างไร

ตอบ: ถ้าเกินกำหนดระยะเวลาการลงบัญชี ฯ จะมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อขึ้นกล่าวคือ ถ้าหน้าที่สี่สี่ส่งรายชื่อไปให้ตำรวจติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับแต่ถ้าเจ้าตัวได้มาแสดงตนของลงบัญชี ฯ ก่อนที่เจ้าหน้าที่สี่สี่จะส่งรายชื่อไปให้ตำรวจติดตามจับกุมตัวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถาม : ถ้าอายุ ๑๗ ปี แล้ว ยังอยู่เมืองนอกสามารถไปแจ้งลงบัญชี ฯ ที่สถานทูตไทยประจำประเทศนั้น ๆ ได้หรือไม่

ตอบ: ไม่ได้แต่จะแจ้งแทนได้โดยต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ที่อยู่ในประเทศไทยไปแจ้งการลงบัญชีฯ แทน ณ อำเภอภูมิลำเนาของบิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครอง แล้วแต่กรณีโดยนำหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนหรือสูติบัตรพร้อมทะเบียนบ้านและต้องทราบตำแหน่งเป็นของผู้ลงบัญชีฯ ด้วยเพื่อเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอจะได้ตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนผู้แจ้งแทนหากปรากฏชัดเจนว่าผู้ลงบัญชีฯ มีอายุอยู่ในกำหนดลงบัญชีฯ มีสัญชาติไทยจริงมีภูมิลำเนาถูกมอบให้ผู้ลงบัญชีฯ แทนรับไปเพื่อนำไปมอบให้กับเจ้าตัวเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ถาม: ผมมีสิทธิผ่อนผันการเกณฑ์ทหารแต่ผมเสี่ยงไปเข้ารับการตรวจเลือกและถูกเข้ากองประจำการกรณีนี้ผมจะขอผ่อนผันลาไปศึกษาต่อจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาแล้วจึงค่อยเข้ารับราชการในกองประจำการจะได้หรือไม่

ตอบ: ไม่ได้ เพราะเป็นการสละสิทธิในการผ่อนผันโดยสมัครใจเข้ารับการตรวจเลือก ดังนั้นเมื่อถูกเข้ากองประจำการจะต้องเข้ารับราชการในกองประจำการตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอจะขอผ่อนผันลาไปศึกษาต่ออีกไม่ได้

ถาม : ขณะนี้ผมอายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์ ปีที่แล้วผมรับหมายเรียก ๆ แต่ไม่ได้ไปตรวจเลือก อยากทราบว่าปีนี้ จะไปตรวจเลือกได้หรือไม่หรือจะต้องปฏิบัติอย่างไร

ตอบ: ถ้าได้รับหมายเรียก ฯ แล้วไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือกมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงชัดขึ้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี เจ้าหน้าที่ตำรวจจะติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีหากไปในวันตรวจเลือกทางคณะกรรมการตรวจเลือกจะแจ้งให้ทางอำเภอส่งตัวให้พนักงานสอบสวน

ดำเนินคดีเมื่อคดีสิ้นสุดแล้วทางอำเภอจะมอบหมายเรียก ฯ ให้ไป
เข้ารับการตรวจเลือกต่อไป

ถาม : นักศึกษาได้แจ้งขอผ่อนผันการตรวจเลือกต่อ
สถานศึกษาและสถานศึกษาได้ส่งรายชื่อขอผ่อนไปยังผู้ว่า
ราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ตามหลักเกณฑ์ที่
กำหนดโดยทำเรื่องขอผ่อนผันส่งไปพร้อมกันจำนวน ๑๕ คนซึ่งมี
ภูมิลำเนาทหารอยู่จังหวัดเดียวกัน ปรากฏว่าได้รับการผ่อนผัน
๑๔ คน ส่วนอีก ๑ คน ชื่อตกหล่นไม่ได้รับการผ่อนผันจึงต้องเข้า
รับการตรวจเลือกและจับสลากถูกเข้ากองประจำการ แผนก
ทหารบก อยากทราบว่าทำอย่างไรถึงจะได้รับการผ่อนผัน
เช่นเดียวกันกับ ๑๔ คนนั้น

ตอบ : กรณีนี้จะต้องยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการชั้นสูงโดย
ติดต่อที่แผนกสัสดีจังหวัดที่เข้ารับการตรวจเลือกเพื่อขอความ
เป็นธรรมถ้าคณะกรรมการชั้นสูงพิจารณาแล้วปรากฏหลักฐาน
ชัดเจนว่าเกิดบกพร่องทางธุรการเนื่องจากมิได้เพิ่มรายชื่อไว้ใน
บัญชีเรียกประเภทคน

31

ผ่อนผันคณะกรรมการชั้นสูงก็จะตัดสินงดส่งตัวเข้ากอง
ประจำการ ให้กลับมีสภาพเป็นทหารกองเกินและมีสิทธิได้รับการ
ผ่อนผันต่อไป

คำอธิบายศัพท์

- ภูมิลำเนาทหาร หมายความว่าอำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้น
ได้แจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินไว้ที่อำเภอแล้ว และบุคคลจะมี
ภูมิลำเนาทหารได้ เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

- ทหารกองเกินหมายความว่าผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปี
บริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปี
บริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน (ขึ้นทะเบียนทหาร)

แล้ว

- คนผ่อนผัน คือทหารกองเกินที่อยู่ระหว่างการศึกษามหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือโรงเรียนอาชีวะและโรงเรียนประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ตามที่กำหนดในกฎหมายซึ่งสถานศึกษาได้ส่งรายชื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารแล้ว

- คนหลีกเลี่ยงชัดเจน คือ ทหารกองเกินที่รับหมายเรียกของนายอำเภอแล้วไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก ซึ่งได้ตัวมาดำเนินคดีและศาลได้พิพากษาให้ลงโทษ

- คนที่ขาดการตรวจเลือกคือทหารกองเกินที่รับหมายเรียกของนายอำเภอและไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก แต่ยังไม่ได้ตัวมาดำเนินคดี หรืออยู่ในระหว่างดำเนินคดี

- คนยกเว้นคือทหารกองเกินที่ได้รับการยกเว้นไม่เรียกมาตรวจเลือกในยามปกติ เช่น พระภิกษุ นักรบผู้ที่อยู่ระหว่างการฝึกวิชาการทหาร ฯลฯ

- คนจำพวกที่ ๑ ได้แก่ทหารกองเกินซึ่งมีรายการสมบูรณ์ดี

- คนจำพวกที่ ๒ ได้แก่คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑แต่ไม่ถึงกับทุพพลภาพ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๑๘)ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗

- คนจำพวกที่ ๓ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้เพราะป่วยซึ่งจะบำบัดให้หายภายในกำหนด ๓๐ วัน
ไม่ได้

- คนจำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๗

- ขนาดรอบตัว คือ ความกว้างของรอบอกซึ่งมีวิธีวัดโดยให้คล้องแถบเมตรรอบตัวในลักษณะการแขนหรือยกแขนทั้งสองข้างขึ้นให้ริมล่างของแถบเมตรได้ระดับราวนมโดยรอบ และเมื่อได้ลดแขนลงในลักษณะท่าตรงแล้วให้วัดเมื่อหายใจออกเต็มที่หนึ่งครั้งและหายใจเข้าเต็มที่หนึ่งครั้ง

- ขนาดถัดรองคือ ผู้ที่มีขนาดสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๕๙ เซนติเมตร ลงมาถึง ๑ เมตร ๔๖ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปในเวลาหายใจออก

- คนไม่ได้ขนาดคือ ผู้ที่มีขนาดสูงไม่ถึง ๑ เมตร ๔๖ เซนติเมตร หรือมีขนาดรอบตัวไม่ถึง ๗๖ เซนติเมตร

- ก่อนรายงานตัว คือ นักศึกษาที่จับสลากแล้วถูกเข้ากองประจำการแต่ยังไม่เข้ารายงานตัวต่อหน่วยต้นสังกัดเช่น จับสลากได้ผลัด ๒ คือ ต้องเข้าหน่วยในวันที่ ๑ พ.ย.แต่เจ้าตัวยังไม่ได้เข้าหน่วยในวันที่ ๑ พ.ย.

- เข้ากองประจำการแล้วคือ นักศึกษาที่จับสลากแล้วถูกเข้ากองประจำการ ได้เข้ารายงานตัวกับหน่วยแล้ว เช่นจับสลากได้ผลัด ๒ คือ ต้องเข้าหน่วยใน ๑ พ.ย.ซึ่งเจ้าตัวได้เข้าหน่วยตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ไปแล้ว

บรรณานุกรม

สาเนาวิ ขจรศิลป์. (2537). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 :
พื้นฐานและการบริการ

นักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

เจริญแจกพิมาย. (2552). คู่มือการสอบสวนหาข้อเท็จจริง(วินัย
นักศึกษา). กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ฉันทนาภาคบงกชและคณะ. (2539). โครงการวิจัยเรื่องการ
ปลูกฝังวินัยของคนในชาติ

โครงการย่อยที่ 1 : การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์

ในสังคมไทย กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

พจนานุกรม. (2546). ฉบับราชบัณฑิตยสถานพศ.2542.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค

พับลิเคชั่นส์.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2554). คู่มือนักศึกษาด้าน
กิจการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีปีการศึกษา
2554.นครราชสีมา : บริษัทโชคเจริญมาร์เก็ตติ้ง.

การเกณฑ์ทหารในประเทศไทย - วิกีพีเดีย

th.wikipedia.org/wiki/การเกณฑ์ทหารในประเทศไทย
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความ
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗หมวดหมู่: การ
เกณฑ์ทหารกฎหมายไทยกองทัพไทย

<http://www.defence.thaigov.net/inform/soldier5.htm>

<http://www.tdd.mi.th/>

พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗